

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ & ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

.....
2ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΑΤΤΙΚΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Έλλης 3
Τ.Κ. – Πόλη : 152 32, Χαλάνδρι Αττικής
Δικτυακός Τόπος : <http://attik.pde.sch.gr/2pekes/>
Πληροφορίες : Παρασκευή Παγώνη
Τηλέφωνο : 210 6080654- 210 6850754
E-mail : 2pekes@attik.pde.sch.gr

Χαλάνδρι, 05.03.2020
Αρ. Πρωτ.: 368

ΠΡΟΣ:

κ. Διευθυντή, & Σύλλογο Διδασκόντων
του 1^{ου} Δ.Σ. Ν.Ερυθραίας

κ. Διευθύντρια & Σύλλογο Διδασκόντων
του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κηφισιάς

ΚΟΙΝ:

-Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας
και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής

-Διεύθυνση Π.Ε. Β' Αθήνας

-κ. Γεώργιο Μόσχο - κ. Ασπασία Καλησώρα

-Δ.Σ. Παιδαγωγικής και Επιστημονικής
Ευθύνης

Θέμα: «Διαβίβαση σχετικά με την υλοποίηση διασχολικής επιμορφωτικής ημερίδας»

Σας διαβιβάζουμε έγγραφο της Μαρίας Καπετανίδου, Συντονίστριας Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 70 σχετικά με την υλοποίηση διασχολικής επιμορφωτικής ημερίδας στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ερυθραίας, με Βιωματικό εργαστήριο για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη και θέμα:

«Η συνέλευση των παιδιών». Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία.

**Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ
του 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΑΤΤΙΚΗΣ**

ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ & ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

.....
2ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΑΤΤΙΚΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Έλλης 3
Τ.Κ. – Πόλη : 152 32, Χαλάνδρι Αττικής
Δικτυακός Τόπος : <http://attik.pde.sch.gr/2pekes/>
Πληροφορίες : Μαρία Καπετανίδου
Τηλέφωνο : 6974120015
E-mail : mkapetan@sch.gr

Χαλάνδρι, 05.03.2020
Αρ. Πρωτ.: 368

ΠΡΟΣ:

κ. Διευθυντή, & Σύλλογο Διδασκόντων
του 1^{ου} Δ. Σ. Ν. Ερυθραίας
mail@1dim-n-erythr.att.sch.gr

κ. Διευθύντρια & Σύλλογο Διδασκόντων
του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κηφισιάς
mail@3dim-kifis.att.sch.gr

ΚΟΙΝ.:

-Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας
και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής
-Διεύθυνση Π.Ε. Β' Αθήνας
-κ. Γεώργιο Μόσχο - κ. Ασπασία Καλησώρα
synelefsitonpaidion@gmail.com
-Δ.Σ. Παιδαγωγικής και Επιστημονικής
Ευθύνης

Θέμα: «Υλοποίηση διασχολικής επιμορφωτικής ημερίδας»

Σχετ. -Νόμος 4547/2018, (ΦΕΚ 102/14.06.2018, τ. Α'),

- Π.Δ. 79/2017, άρθρο 17, όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4559/2018, άρθρο 23, παρ. 1γ,
- ν. 1566/1985, Περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 55
- Υπουργική Απόφαση «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) και ειδικότερα καθήκοντα και αρμοδιότητες των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου», (ΦΕΚ 4299/27.09.2018, τ.β'),
- Απόφαση της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής με αριθμ. Φ.33/18809/16.11.2018 (ΑΔΑ: ΩΔΝΛ4653ΠΣ-53Σ).

Στο πλαίσιο των επιμορφωτικών δράσεων του 2ου Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Αττικής, (Πράξη 4^η /21.02.2020 της Ολομέλειας) η **Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70, Μαρία Καπετανίδου** διοργανώνει σε συνεργασία με τον Διευθυντή, την Διευθύντρια, και τους Συλλόγους Διδασκόντων του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Νέας Ερυθραίας και του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κηφισιάς **διασχολική επιμορφωτική ημερίδα, με Βιωματικό εργαστήριο για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη, με θέμα:**

«Η συνέλευση των παιδιών». Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία

Η ημερίδα θα πραγματοποιηθεί την **Παρασκευή 6 Μαρτίου 2020, ώρα 08.15' - 13.30'** στον χώρο του **1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ν. Ερυθραίας** (Κορίνθου 12, Κηφισιά Τ.Κ.14564), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο πρόγραμμα.

Στην ημερίδα θα συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας και ως εκ τούτου την ημέρα αυτή η σχολική μονάδα δε θα λειτουργήσει. Παρακαλούνται οι Διευθυντές και οι εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων να ενημερώσουν εγκαίρως τους/τις μαθητές/τριες και τους γονείς τους.

Η Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 70

Μαρία Καπετανίδου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

1^{ου} Δ.Σ. ΝΕΑΣ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ & 3^{ου} Δ.Σ.ΚΗΦΙΣΙΑΣ

Βιωματικό εργαστήριο για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη

**«Η συνέλευση των παιδιών». Τα πρώτα βήματα άσκησης
στη δημοκρατία**

Χώρος: 1^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ερυθραίας (Κορίνθου 12, Κηφισιά, Τ.Κ.14564)

Παρασκευή 6 Μαρτίου 2020

08:15' - 08:30'	Προσέλευση
08:30' - 09:00'	Συγκρότηση Ομάδων
09:00' - 10:30'	Βιωματικό εργαστήριο για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη <i>Εμφύχωση: Ασπασία Καλησώρα, εκπαιδευτικός Π.Ε. 70</i>
10.30' - 11:00'	Διάλειμμα
11.00' - 12:30'	«Η συνέλευση των παιδιών». Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία <i>Εμφύχωση: Ασπασία Καλησώρα, εκπαιδευτικός Π.Ε. 70</i>
12:30' - 12:45'	Διάλειμμα
12:45' - 13:15'	Στρογγυλό τραπέζι: Ζητήματα Δημοκρατίας στο Σχολείο <i>Μεριχωβίτης Ιωάννης, Διευθυντής του 1^{ου} Δ. Σ. Ν. Ερυθραίας - Φαλιάγκα Έφη, Διευθύντρια του 3^{ου} Δ. Σ. Κηφισιάς - Καπετανίδου Μαρία, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου</i>
13.15' -13.30'	Αναστοχασμός - Κλείσιμο

Βιωματικό εργαστήριο για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη

**«Η συνέλευση των παιδιών»
Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία**

Εμφύχωση:

Γιώργος Μόσχος, νομικός
Ασπασία Καλησώρα, εκπαιδευτικός
synelefsitonpaidion@gmail.com

Περίληψη εργαστηρίου:

Διάρκεια: 3 ώρες

Μιλώντας για ένα δημοκρατικό σχολείο, αυτό δεν θα μπορούσε να εννοηθεί χωρίς την ενεργό συμμετοχή των μελών του, δηλαδή των παιδιών. Τα παιδιά μπορούν και οφείλουμε να τους δώσουμε τη δυνατότητα, να αποτελούν τους πρωταγωνιστές της σχολικής τους καθημερινότητας. Για το λόγο αυτό και μέσω του θεσμού της σχολικής συνέλευσης, θα εξερευνήσουμε βιωματικά τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τη γνώμη τους για ζητήματα που τα αφορούν, να διαχειριστούν αποτελεσματικά το πολύπλοκο πλέγμα των σχολικών σχέσεων, να συνδιαμορφώσουν το περιβάλλον μάθησης και να νιώσουν ότι συμμετέχουν ενεργά και ως ισότιμα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Πρόσφατα, ο Γιώργος Μόσχος και η Ασπασία Καλησώρα συνέγραψαν το βιβλίο-οδηγό με τίτλο: **«Η συνέλευση των παιδιών. Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία»**, το οποίο εκδόθηκε με την υποστήριξη της **ΠΡΩΤΑ.12**. Στόχος του είναι να συμβάλλει στην εμπέδωση της δημοκρατίας στα σχολεία, μέσα από τη βιωματική διαπαιδαγώγηση των παιδιών στις δημοκρατικές αξίες και στο ρόλο των ενεργών πολιτών, μέσω διαδικασιών όπου προάγεται η συνεργασία, η συζήτηση, ο αλληλοσεβασμός, η κατανόηση και βελτιώνονται οι δεξιότητες των μαθητών για από κοινού λήψη αποφάσεων και προσπάθεια βελτίωσης του σχολικού περιβάλλοντος, των σχέσεων και της σχολικής ζωής.

Ο οδηγός έχει εγκριθεί ως εκπαιδευτικό υλικό από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το Υπουργείο Παιδείας (<http://www.inart12.org/images/Documents/EgrisiYPAITH.pdf>) και εκτυπώθηκε αρχικά σε 3.000 αντίτυπα με χρηματοδότηση του ιδρύματος Αικατερίνη Λασκαρίδη.

Η έκδοση διανέμεται δωρεάν στα πρόσωπα που συμμετέχουν στα σχετικά βιωματικά εργαστήρια, ενώ υπάρχει σε ηλεκτρονική μορφή εδώ: <https://www.inart12.org/index.php/el/ola-ta-nea/157-i-synelefsiton-paidion-ta-prota-vimata-askisis-sti-dimokratia>

Παρακαλούμε οι συντονιστές/συντονίστριες των σεμιναρίων/βιωματικών εργαστηρίων να περιλαμβάνουν στις φόρμες συμμετοχής το ερώτημα αν είναι σύμφωνοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες για την τήρηση των ηλεκτρονικών διευθύνσεών τους, για ενδεχόμενη μελλοντική επικοινωνία μαζί τους με ερωτήματα σχετικά με την υλοποίηση συνελεύσεων στα σχολεία τους.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο **Γιώργος Μόσχος** σπούδασε νομικά στην Αθήνα και εγκληματολογία (M.Phil) στο Λονδίνο. Παρακολούθησε σεμινάρια σε θέματα αυτογνωσίας και σχετιζοσθαι (ΑΚΜΑ), εκπαίδευσης ενηλίκων (ΕΑΠ), διοργάνωσης κέντρων νεότητας (ΓΤΝΓ) και θεατροπαιδαγωγικής για παιδιά (Δήμος του Λονδίνου). Εργάστηκε στους τομείς της εμπύχωσης και της υποστήριξης παιδιών και εφήβων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, της προάσπισης των νεανικών δικαιωμάτων και της επιμόρφωσης επαγγελματιών και εθελοντών, ως πιστοποιημένος εκπαιδευτής ενηλίκων. Συμμετείχε στη διοίκηση οργανώσεων και δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ανέλαβε τα καθήκοντα του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού μόλις δημιουργήθηκε ο Συνήγορος του Παιδιού (2003) και υπηρέτησε σε αυτή τη θέση μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Στο πλαίσιο της αποστολής του, επισκέφτηκε μεγάλο αριθμό σχολείων και ιδρυμάτων, συναντήθηκε και συζήτησε με δεκάδες χιλιάδες παιδιά σε όλη τη χώρα και με επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους, υποστηρίζοντας τη συστηματική ακρόαση των απόψεων των παιδιών και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Διοργάνωσε συναντήσεις διαλόγου και διαβούλευσης με παιδιά από διαφορετικά σχολεία για θέματα όπως η σχολική δημοκρατία, η πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας, οι διακρίσεις, οι σχολικοί κανονισμοί, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, κ.α. Ανέπτυξε ειδικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρίες, των παιδιών Ρομά και των παιδιών προσφύγων. Επιμόρφωσε εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες σχετικά με την προαγωγή της δημοκρατίας στο σχολείο, τη διαχείριση κρίσεων, συγκρούσεων και παραβιάσεων δικαιωμάτων ανηλίκων. Συμμετείχε ενεργά στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού του οποίου διατέλεσε και Πρόεδρος. Υπήρξε συντονιστής του Δικτύου για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Σωματικής Τιμωρίας στα Παιδιά και μέλος της νομοπαρασυστασιακής επιτροπής του νόμου για την ενδοοικογενειακή βία. Από το 2013 ως το 2018 συνεργάστηκε με τη Βουλή των Εφήβων για την προετοιμασία και υλοποίηση των Συνόδων της. Απηύθυνε στα αρμόδια υπουργεία πολλές προτάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, αρχιετές από τις οποίες υιοθετήθηκαν. Είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτής του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μέλος του Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και ιδρυτικό μέλος της Πρωτοβουλίας για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12).

Η **Ασπασία Καλησώρα** είναι εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Έχει ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο ΠΜΣ «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη» στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης. Αντικείμενο της διπλωματικής της εργασίας αποτέλεσαν τα πειράματα αντιαυταρχικής - δημοκρατικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης. Πλέον, ως υποψήφια διδακτορίσση συνεχίζει την έρευνα και μελέτη παρόμοιων εγχειρημάτων στον Ελλαδικό χώρο της αντίστοιχης περιόδου αλλά και παρόμοιων εφαρμογών στο σήμερα. Η ίδια εφαρμόζει συστηματικά τις σχολικές συνελεύσεις στα σχολεία όπου υπηρέτησε από το 2005 μέχρι σήμερα, διαπιστώνοντας στην πράξη τα τεράστια οφέλη που έχουν για τα παιδιά. Έχει ήδη συντονίσει, ως επιμορφώτρια, σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σχετικά με τη διοργάνωση σχολικών συνελεύσεων. Ως ενεργό μέλος της παιδαγωγικής ομάδας «Το Σκιασαρχείο. Πειραματικοί ψηλαφισμοί για ένα σχολείο της κοινότητας», συμμετέχει συστηματικά ως συντονίστρια και επιμορφώτρια των πιλοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και εφαρμογής της παιδαγωγικής Φρενέ στη Δημόσια Εκπαίδευση.

Η Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12), είναι μία κίνηση που αποβλέπει στην διάδοση και προώθηση της εφαρμογής του Άρθρου 12 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, δηλαδή του δικαιώματος όλων των παιδιών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους, να ακούγονται και η γνώμη τους να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα θέματα και τις διαδικασίες που τα αφορούν.

www.inart12.org

inarticle12@gmail.com